

Handreiking voortgezet gebruik bij milieustraten

Afvalstof of niet-afvalstof

Versie 1.0 – oktober 2024

Handreikingen - afvalstof of niet-afvalstof

Dit is een handreiking voor de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Het document wordt onderdeel van het Circulair Materialenplan (CMP). Het is een bestaande handreiking en maakt geen onderdeel uit van het ontwerp-CMP en de inspraakprocedure.

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Voor wie is de handreiking geschreven?.....	3
1.2 Hulpmiddelen voortgezet gebruik.....	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Aan de slag met voortgezet gebruik op de milieustraat	5
2.1 Welke materialen zijn geschikt voor voortgezet gebruik?.....	5
2.2 Borgen van voortgezet gebruik.....	6
2.2.1 Voorlichting aan burgers	6
2.2.2 Inrichting milieustraat.....	7
2.2.3 Opleiding medewerkers.....	7
2.2.4 Opstellen procedures en overeenkomsten	8
2.2.5 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.....	9
3. Wetgeving en jurisprudentie	10
4. Toetsingsgronden voor voortgezet gebruik	12
4.1 Checklist toetsingsgronden voor voortgezet gebruik.....	12
4.2 Toetsingsgrond zeker gebruik.....	13
4.3 Toetsingsgrond rechtmatig gebruik	14
4.4 Toetsingsgrond voldoende hoogwaardig gebruik.....	16
4.5 Geen voortgezet gebruik	17

1. Inleiding

Binnen een circulaire economie is de wens om materialen zo lang en zo hoogwaardig mogelijk te gebruiken. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door te voorkomen dat afvalstoffen ontstaan. Een van de manieren om een circulaire economie te bereiken is door de levensduur van materialen te verlengen¹. In deze context is het voor bedrijven, organisaties en bevoegde gezagen van belang om duidelijkheid te verkrijgen over de afvalstatus van een stof, mengsel of voorwerp (hierna 'materiaal'). De vraag die hierbij centraal staat is: 'is er sprake van een afvalstof of een niet-afvalstof?'

Deze handreiking omschrijft hoe beoordeeld kan worden of er sprake is van voortgezet gebruik bij materialen die worden afgegeven bij milieustraten. In het geval van voortgezet gebruik is er geen sprake van een afvalstof. De materialen worden hierbij dus als niet-afvalstof ingeleverd bij een milieustraat. Dit document bevat een brede omschrijving van de feiten en omstandigheden die een rol kunnen spelen bij de beoordeling of materialen al dan niet een afvalstof zijn bij milieustraten. Er worden specifieke aanbevelingen gedaan om een milieustraat zo in te richten dat sprake kan zijn van voortgezet gebruik.

Disclaimer

Deze handreiking focust op de afvalwetgeving, maar er kan ook andere wetgeving van toepassing zijn op het materiaal of de activiteit. Deze handreiking is geschreven op basis van op 1 januari 2024 geldende wetgeving, beleid en jurisprudentie. Deze handreiking heeft geen juridisch bindende werking, maar is een hulpmiddel.

In deze handreiking wordt beschreven of er sprake is van voortgezet gebruik bij afgifte onder bepaalde beschreven omstandigheden en feiten. Indien in een specifiek geval de omstandigheden en/of feiten anders zijn, kan er ook sprake zijn van voortgezet gebruik, maar dan moet dit specifieke geval beoordeeld worden op grond van de geldende feiten en omstandigheden, en is deze handreiking niet of maar voor onderdelen bruikbaar.

Deze handreiking is geschreven en opgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De handreiking is te vinden op de website [Afvalstof of niet-afvalstof](#).

1.1 Voor wie is de handreiking geschreven?

Deze handreiking is geschreven voor medewerkers van milieustraten, voor beleidsmedewerkers bij gemeenten en voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De handreiking is bedoeld om deze partijen te ondersteunen in de beoordeling of sprake is van voortgezet gebruik of een afvalstof. Hoewel deze handreiking zich specifiek richt op voortgezet gebruik bij milieustraten, kunnen de beschreven omstandigheden ook van toepassing zijn op kringloopwinkels en andere tweedehands zaken. Daarnaast is de handreiking ook van toepassing op milieustraten die onderdeel zijn van een circulair ambachtscentrum.

1.2 Hulpmiddelen voortgezet gebruik

Deze handreiking heeft als doel om hergebruik of verder gebruik van materialen te stimuleren. Er is meer informatie te vinden over hergebruik en het bevorderen van circulariteit binnen een gemeente. Specifiek wordt gewezen op de [startergids voor een circulair ambachtscentra](#), het [Landelijk Afvalbeheerplan](#)² en overige informatie op de website voor [Circulaire Ambachtscentra](#).

De [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#) geeft algemene uitleg en toelichting bij de begrippen 'afvalstof', 'voortgezet gebruik', 'bijproduct' en 'einde-afvalstatus'. Daarnaast kan de [afvaltoets](#) helpen ter ondersteuning, wanneer er onduidelijkheid bestaat over welk toetsingskader (bijproduct, einde-afval of voortgezet gebruik) van toepassing is. Zie de website [Afvalstof of niet-](#)

¹ Dit is in lijn met het circulariteitsdoel van levensduurverlenging zoals omschreven in het [Nationaal Programma Circulaire Economie](#).

² Op het moment van publicatie van deze handreiking vormt het Landelijk Afvalbeheerplan het kader voor afval en circulaire economie in Nederland. Het Landelijk Afvalbeheerplan wordt opgevolgd door het [Circulair Materialenplan](#). Het Circulair Materialenplan zal in 2025 in werking treden.

[afvalstof](#) voor meer hulpmiddelen om te bepalen of een materiaal een afvalstof of een niet-afvalstof is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt besproken hoe een milieustraat aan de slag kan met voortgezet gebruik. Hierin komen vragen aan de orde, zoals: 'Hoe bepaal je welke materialen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik?' (in paragraaf 2.1) en 'Hoe wordt voortgezet gebruik geborgd in procedures en overeenkomsten?' (in paragraaf 2.2). In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het wettelijk kader van het begrip voortgezet gebruik. Of materialen daadwerkelijk in aanmerking komen voor voortgezet gebruik is afhankelijk van of de materialen voldoen aan de toetsingsgronden voor voortgezet gebruik. In hoofdstuk 4 worden deze toetsingsgronden toegelicht in paragraaf 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 en wordt uitgelegd hoe beoordeeld kan worden of aan de toetsingsgronden van voortgezet gebruik wordt voldaan. In paragraaf 4.1 is een checklist toegevoegd als hulpmiddel om te controleren of aan de toetsingsgronden wordt voldaan.

2. Aan de slag met voortgezet gebruik op de milieustraat

Door materialen langer te gebruiken zijn minder grondstoffen nodig en blijven de grondstoffen langer in het economisch verkeer. Voor gemeenten en/of milieustraten die aan de slag willen met voortgezet gebruik op de milieustraat beschrijft dit hoofdstuk de concrete maatregelen die nodig zijn om dit te bereiken.

Een bezoeker van een milieustraat heeft in de regel materialen bij zich die hij wil afgeven of waarvan hij zich wil ontdoen, er is dan sprake van een afvalstof. Het kan hierbij ook gaan om materialen die nog kunnen worden (her)gebruikt. De intentie van de burger (de houder van het materiaal) die de materialen afgeeft is van belang om te bepalen of sprake is van een afvalstof of een niet-afvalstof. Het moment van afgeven van een materiaal is bepalend voor de beoordeling of er sprake kan zijn van voortgezet gebruik en daarmee een niet-afvalstof.

Als gemeenten of milieustraten willen voorkomen dat materialen als afvalstof worden aangemerkt, moet vastgesteld worden dat de houder niet de intentie heeft om zich van de materialen te ontdoen maar deze afgeeft met het idee dat de materialen worden (her)gebruikt. Dit kan door op de milieustraat een specifieke plek in te richten waar bezoekers hun materialen kunnen afgeven voor voortgezet gebruik. Daarbij is het belangrijk dat door middel van een controle wordt vastgesteld dat het materiaal geschikt is voor voortgezet gebruik. Materialen die niet geschikt zijn voor voortgezet gebruik moeten hierbij niet (op deze specifieke plek) worden geaccepteerd. De gemeente of de milieustraat moet verder zorgdragen voor een afzet van de materialen die wel geschikt zijn voor voortgezet gebruik. Met voortgezet gebruik bedoelen we in deze context:

Voortgezet gebruik

Voortgezet gebruik vormt een overkoepelende term voor materialen die geen afvalstoffen zijn en die geschikt zijn om gebruikt te worden voor hun oorspronkelijke functie (hergebruik), een andere functie (ander gebruik) of een nieuwe functie (eerste gebruik).

- Er is sprake van 'hergebruik' wanneer materialen opnieuw gebruikt worden voor hetzelfde gebruiksdoel. Bijvoorbeeld wanneer een fiets opnieuw als fiets wordt gebruikt of wanneer een vergiet opnieuw als vergiet wordt gebruikt.
- Er is sprake van 'ander gebruik' wanneer materialen gebruikt worden voor een ander gebruiksdoel dan dat waarvoor ze oorspronkelijk bedoeld zijn. Bijvoorbeeld wanneer een fiets niet als fiets gebruikt wordt, maar als kunstobject. Of wanneer een vergiet als lampenkap wordt gebruikt.
- Tot slot kan nog sprake zijn van een 'eerste gebruik' als het gaat om materialen zonder een oorspronkelijke bestemming die voorheen als afval werden behandeld en waarvoor nu een bepaalde gebruikstoepassing wordt gevonden. Hiervan zal in het kader van een milieustraat zelden sprake van zijn. Het gaat hier bijvoorbeeld om overgebleven snijresten van een productieproces.

Het eerste gebruik zal in deze handreiking buiten beschouwing worden gelaten omdat dit niet of nauwelijks voorkomt bij een milieustraat. In hoofdstuk 3 en 4 wordt meer informatie gegeven over het begrip voortgezet gebruik en op de achterliggende wetgeving.

In paragraaf 2.1 wordt uitgelegd welke materialen mogelijk in aanmerking komen voor voortgezet gebruik en in paragraaf 2.2 wordt uitgelegd hoe de mogelijkheid tot voortgezet gebruik op de milieustraat geborgd kan worden.

2.1 Welke materialen zijn geschikt voor voortgezet gebruik?

Bij een milieustraat worden huishoudelijke afvalstoffen geaccepteerd, waaronder gevaarlijke afvalstoffen. Er wordt gelegenheid geboden aan burgers en soms ook aan bedrijven om afvalstoffen, al dan niet tegen betaling, af te geven. Vooral materialen die overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming hergebruikt kunnen worden zijn in potentie geschikt voor voortgezet gebruik.

Er is geen limitatieve lijst van materialen die in aanmerking kunnen komen voor voortgezet gebruik. Sier- en gebruiksvoorwerpen (bijvoorbeeld servies, tassen, potten en pannen, speelgoed, fietsen, textiel, boeken, meubels en apparaten) kunnen bijvoorbeeld geschikt zijn voor voortgezet gebruik. Deze materialen worden ook veel afgegeven aan kringloopwinkels. Daarnaast kunnen ook bouwmaterialen zoals hout en staal in aanmerking komen voor voortgezet gebruik.

Met name materialen waarbij tijdens een controle gemakkelijk visueel kan worden vastgesteld dat zij geschikt zijn voor hergebruik, komen in aanmerking voor voortgezet gebruik. Ook materialen die eerst gerepareerd of opgeknapt moeten worden, kunnen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik. Een materiaal hoeft niet gebruikt te worden voor zijn oorspronkelijke bestemming. Het is ook mogelijk dat materialen een nieuwe bestemming krijgen. Of materialen daarvoor geschikt zijn, hangt af van of er aan de toetsingsgronden voor voortgezet gebruik wordt voldaan. Deze worden in hoofdstuk 4 van deze handreiking besproken.

Het schoonmaken, repareren of ombouwen van materialen hoeft geen afvalhandeling te zijn. Zoals het demonteren voor reparatie. Of sprake is van een afvalhandeling is mede afhankelijk van de vraag of sprake is van een afvalstof of een niet-afvalstof. Zo is het demonteren voor afvalscheiding voor verdere afzet een afvalhandeling. Dit gebeurt nu bijvoorbeeld met onverkoopbare meubels. Echter, wanneer een materiaal gedemonteerd wordt met het doel het materiaal te repareren of later weer in elkaar te zetten, hoeft er geen sprake te zijn van een afvalhandeling. De intentie van de houder is hierbij belangrijk. Enkel materialen die de houder afgeeft met de intentie dat deze opnieuw gebruikt worden (eventueel na een eenvoudige handeling als reparatie of reinigen) kunnen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik.

Ongeschikte materialen voor voortgezet gebruik

Materialen die in ieder geval niet in aanmerking komen voor voortgezet gebruik zijn materialen die gevaarlijke stoffen bevatten die niet (meer) verkocht mogen worden. Voorbeelden van gevaarlijke stoffen zijn asbest, lood, kwik, CFK's, PCB's. Materialen die om milieu-hygiënische redenen niet geschikt zijn voor een tweede gebruik (zoals gebruikte tandenborstels) komen ook niet voor voortgezet gebruik in aanmerking.

Materialen als medische hulpmiddelen en apparaten, warmwaterketels, apparaten die gasvormige brandstoffen verbranden en niet-automatische weeginstrumenten komen niet in aanmerking voor voortgezet gebruik. De behandeling van deze materialen vraagt namelijk specifieke technische kennis, waar medewerkers van een milieustraat vaak niet over beschikken.

Als een milieustraat materialen inneemt van bedrijven, moet het gaan om materialen die vergelijkbaar zijn met materialen van huishoudens of consumenten. Voor alle materialen moet per geval beoordeeld worden of voldaan wordt aan alle voorwaarden uit deze handreiking. Als dat zo is, is er sprake van voortgezet gebruik.

2.2 Borgen van voortgezet gebruik

Om voortgezet gebruik van materialen te borgen op een milieustraat moet aandacht worden besteed aan het volgende:

1. Voorlichting aan burgers
2. Inrichting van de milieustraat
3. Opleiding van medewerkers
4. Procedures en overeenkomsten

In de volgende paragrafen wordt achtereenvolgens nader ingegaan op ieder van deze onderdelen.

2.2.1 Voorlichting aan burgers

De intentie waarmee een burger een materiaal afgeeft op een milieustraat is van belang bij de vraag of het gaat om een afvalstof of een niet-afvalstof. Op dit moment komen burgers nog vaak uitsluitend op een milieustraat met de intentie om zich van een materiaal te ontdoen. Door middel van voorlichting kan duidelijk gemaakt worden dat milieustraten ook de gelegenheid kunnen geven om materialen af te geven voor voortgezet gebruik.

De boodschap dat burgers materialen ook kunnen brengen voor een 'tweede leven' of verder gebruik op de milieustraat moet duidelijk zijn. Dit kan kenbaar gemaakt worden op bijvoorbeeld de gemeentelijke website, de website van de milieustraat, via borden op de milieustraat en andere communicatiekanalen. Als burgers met het doel komen om materialen af te geven voor voortgezet gebruik, dan is geen sprake van ontdoen mits verder gebruik zeker, rechtmatig en voldoende hoogwaardig is (zie hoofdstuk 4 voor meer informatie).

Een belangrijke stap is om burgers bewust te maken dat een materiaal zijn waarde kan blijven behouden. Een materiaal dat voor de één wellicht niet meer nuttig is, kan dat mogelijk nog wel zijn voor een ander. Gemeenten kunnen bijdragen aan dit bewustzijn. Daarnaast is het voor burgers waarschijnlijk gemakkelijker om maar naar één locatie te gaan om materialen af te geven, wanneer zij bijvoorbeeld hun huis hebben opgeruimd. Het is dan fijn als de burger zich daar van afvalstoffen kan ontdoen, en tegelijkertijd bruikbare materialen af kan geven voor voortgezet gebruik. Er zijn verschillende manieren om wenselijk gedrag te stimuleren, hierover wordt meer informatie gegeven op bijvoorbeeld [VANG-Huishoudelijk afval](#) en in de [startergids voor een circulair ambachtscentra](#).

2.2.2 Inrichting milieustraat

Zoals in de vorige paragraaf al ter sprake kwam is het van belang dat burgers worden voorgelicht over de mogelijkheid van voortgezet gebruik. Dit kan gedaan worden door bij de ingang van de milieustraat een bord te plaatsen dat materialen niet enkel kunnen worden afgegeven als afvalstoffen, maar ook voor voortgezet gebruik. Ook kan met borden op de milieustraat een instructie worden geplaatst over welke materialen afgegeven mogen worden voor verder gebruik en waar deze ingeleverd kunnen worden. Daarnaast leeft het idee dat er automatisch sprake is van afvalstoffen zodra materialen op het terrein van de milieustraat belanden. Als milieustraten ook de mogelijkheid tot voortgezet gebruik aanbieden is dit niet het geval. Ook dit kan met behulp van bijvoorbeeld borden worden uitgelegd.

Routing

Het is belangrijk dat de routing van de milieustraat uitnodigt om materialen af te geven voor voortgezet gebruik. Er zijn verschillende mogelijkheden om dit te doen. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door de route langs een innameplaats³ voor materialen voor voortgezet gebruik te laten lopen. Het is ook een mogelijkheid dat standaard bij binnenkomst gevraagd wordt of er ook materialen afgeleverd worden met het oog op verder gebruik. Een aandachtspunt bij het opstellen van de route is dat er een duidelijk onderscheid is tussen de materialen die worden ingeleverd als afvalstof en de materialen die worden ingeleverd voor voortgezet gebruik.

Opslag van materialen

De afgegeven materialen dienen zodanig te worden opgeslagen dat de kwaliteit van de materialen behouden blijft, waardoor deze geschikt blijven voor voortgezet gebruik. Zo moeten materialen bijvoorbeeld schoon en droog (met uitzondering van bijvoorbeeld tegels) worden opgeslagen. De materialen mogen niet terecht komen bij daarvoor ongeschikte en/of andersoortige materialen. De locatie dient duidelijk kenbaar te zijn. Daarnaast is het belangrijk dat de materialen niet voor onbepaalde tijd en in te grote hoeveelheden worden opgeslagen.

2.2.3 Opleiding medewerkers

Om te kunnen beoordelen of mogelijk sprake is van voortgezet gebruik dienen medewerkers op een milieustraat deugdelijk te zijn geïnstrueerd. Een opleiding of training van de medewerkers behoort tot de mogelijkheden om voortgezet gebruik op goede wijze te kunnen beoordelen.

Een opleiding of training is belangrijk om medewerkers van de milieustraat bekend te maken met onder meer de procedures rondom afgifte/opslag/doorlevering van materialen. Ook kunnen trainingen en opleidingen bijdragen aan het bewustzijn van de medewerker over zijn eigen rol en

³ In deze handreiking wordt gesproken over innameplaats voor het afgeven van materialen ten behoeve van voortgezet gebruik. Andere termen die gebruikt worden zijn bijvoorbeeld kringloopcontainer, container voor hergebruik en schenkings-, duurzaamheids- of donatieplein.

de bijdrage die de medewerker levert aan een veilige circulaire economie. Het is zinvol om trainingsbijeenkomsten voor medewerkers periodiek te herhalen. Zo worden medewerkers tijdig op de hoogte gebracht van eventuele wijzigingen in de procedures of van aanpassingen in de controle voor voortgezet gebruik.

2.2.4 Opstellen procedures en overeenkomsten

Gemeenten of exploitanten van een milieustraat dienen procedures op te stellen om vast te leggen wanneer en onder welke voorwaarden er sprake kan zijn van voortgezet gebruik. Onderstaand een aantal aspecten die geregeld moeten worden.

Ontvangst materialen en beoordeling geschiktheid

Als een burger een milieustraat bezoekt, kan onderscheid gemaakt worden tussen materialen die worden afgegeven als afvalstof en materialen die worden afgegeven voor verder gebruik. Een medewerker van een milieustraat moet beoordelen of het materiaal geschikt is voor voortgezet gebruik. Zie hoofdstuk 4 voor de voorwaarden waaraan een materiaal moet voldoen om voor voortgezet gebruik in aanmerking te komen. In paragraaf 4.1 is als hulpmiddel ook een checklist opgenomen om de juiste vragen te stellen om te voldoen aan de toetsingsgronden voor voortgezet gebruik.

Het is van belang dat de medewerker weet welke afzetmogelijkheden of acceptatievoorwaarden er bestaan voor eventueel verder gebruik. Welke materialen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik is onder andere afhankelijk van de afspraken die een exploitant van een milieustraat heeft gemaakt met andere partijen. In de procedure moet aangegeven zijn wat voor soort materialen, en in welke hoeveelheden en staat deze materialen geaccepteerd kunnen worden ten behoeve van voortgezet gebruik.

Voor sommige materialen dient een extra stap te worden genomen om de geschiktheid voor voortgezet gebruik te controleren, zoals bij elektrische en elektronische apparaten. Elektrische en elektronische apparaten die visueel in goede staat lijken, moeten getest worden om te zien of de apparaten nog werken. Dit kan worden gedaan door het apparaat van stroom te voorzien en op een veilige manier aan te zetten. Testen of apparaten nog werken kan op de milieustraat zelf worden gedaan. Zie ook paragraaf 4.3 voor meer informatie.

De medewerker moet er ook voor zorgen dat materialen die wel of niet geaccepteerd worden voor voortgezet gebruik van elkaar gescheiden blijven en op de juiste manier op de juiste plek terechtkomen. Hierbij is het belangrijk dat er voorzichtig wordt omgegaan met (kwetsbare) materialen die geschikt zijn voor voortgezet gebruik, zodat de materialen niet beschadigd raken.

Overdracht

In afstemming met de burger wordt besloten of het materiaal geaccepteerd wordt als niet-afvalstof. De toestemming voor de overdracht van het materiaal aan de milieustraat kan plaatsvinden via een mondelinge of schriftelijke overeenkomst. Beide zijn toegestaan. Het materiaal wordt door de burger gratis afgegeven. Voor de burger is het belangrijk om te weten dat deze na afgifte van het materiaal geen eigenaar meer is van het materiaal.

Daarnaast is het van belang dat bepaald wordt wie het eigendom verkrijgt over het materiaal. Dit kan de exploitant van de milieustraat, de gemeente of de exploitant van een kringloopbedrijf of werkplaats zijn. Het is belangrijk dat partijen vastleggen dat als de exploitant en/of de kringloopwinkel materialen overneemt van bezoekers van de milieustraat, het eigendom van het materiaal overgaat van de bezoeker op de exploitant (en/of het kringloopbedrijf), de gemeente of de milieustraat.

Afzet en doorverkoop

Om 'zeker gebruik' te waarborgen is een schriftelijke afspraak vereist tussen de milieustraat en de exploitant die de producten afneemt. Dit kan bijvoorbeeld een kringloopbedrijf en/of een reparatie/werkplaats zijn. Wanneer een milieustraat onderdeel vormt van een circulair ambachtscentrum moeten er ook schriftelijke afspraken worden gemaakt voor de afname van de materialen. Met deze schriftelijke afspraken moet aannemelijk gemaakt worden dat verder gebruik van het materiaal voldoende zeker is. Het ligt voor de hand dat de exploitant zelf aangeeft welke materialen zij accepteren voor verder gebruik.

Kleding, servies en boeken zijn voorbeelden van materialen die vaak direct geschikt zijn voor hergebruik. Hergebruik vergt vaak dat de kwaliteit van het materiaal (eventueel na een simpele handeling of reparatie) overeenkomt met die van gelijksoortige nieuwe materialen. Zo kan het voorkomen dat meubels geleverd worden of voorzien worden van nieuwe bekleding. Van belang is dat materialen aantoonbaar verder afgezet kunnen worden. Als het gaat om een 'ander gebruik' van een materiaal is de kwaliteit die het materiaal hiervoor moet hebben afhankelijk van de nieuwe bestemming waarvoor het materiaal bedoeld is. Zo kan een kapotte fiets nog steeds geschikt zijn om ingezet te worden als kunstobject. Het is belangrijk dat er bij het opstellen van de schriftelijke afspraken tussen de milieustraat en de exploitant ook iets wordt opgenomen over de kwaliteit die de materialen ongeveer moeten hebben om geschikt te zijn voor afname.

Vastleggen acceptatie- en verwerkingsbeleid

Vergunningplichtige milieustraten kunnen in hun acceptatie- en verwerkingsbeleid aangeven dat ook niet-afvalstoffen worden geaccepteerd en onder welke voorwaarden⁴. Milieustraten zonder vergunning zijn niet verplicht om een acceptatie- en controlebeleid op te stellen, maar dienen wel duidelijkheid te verschaffen welke materialen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik en onder welke voorwaarden.

Kort samengevat behoren de volgende aspecten in de procedures - die de vergunningplichtige milieustraat opstelt en uitvoert - te worden vastgelegd.

- Welke materialen in aanmerking komen voor voortgezet gebruik.
- Onder welke voorwaarden de materialen worden geaccepteerd.
- Hoe de materialen gecontroleerd worden op geschiktheid.
- Op welke locatie van het terrein de materialen geaccepteerd worden.
- Hoe de toestemming van de overdracht geregeld wordt.
- Wie het eigendom verkrijgt over het materiaal.

Voor de afzet en doorverkoop van de materialen is het van belang om een overeenkomst te sluiten met de afnemers. Dit kan ook in een [samenwerkingsovereenkomst](#).

2.2.5 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Voor verschillende materialen die ingezameld kunnen worden op een milieustraat geldt een regeling voor [uitgebreide producentenverantwoordelijkheid](#) (hierna 'UPV'). Voor de volgende producten geldt een UPV:

- Verpakkingen
- Batterijen
- Banden
- Elektrische en elektronische apparaten
- Textiel
- Vlakglas
- Papier- en karton
- Matrassen

Materialen die niet worden afgedankt vallen niet onder het afvalbeheer van de UPV en kunnen worden hergebruikt. Om materialen waarvoor een UPV geldt te hergebruiken is het daarom van belang om te voorkomen dat deze materialen een afvalstof worden. De juridische en financiële verantwoordelijkheid voor deze materialen rust namelijk bij de producent op het moment dat het materiaal afgedankt wordt. Als materialen op een milieustraat in een container van producenten worden ingezameld, dan is aannemelijk dat de materialen als afgedankt gelden. Op dat moment is sprake van een afvalstof en wordt het materiaal beschouwd als eigendom van een producentenorganisatie waarmee de milieustraat niet langer kan besluiten over voortgezet gebruik van deze materialen.

⁴ Zie artikel 4.620 van het [Besluit activiteiten leefomgeving](#).

3. Wetgeving en jurisprudentie

Bij onder andere milieustraten speelt vaak de vraag wanneer sprake is van voortgezet gebruik en wanneer van een afvalstof. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke wetgeving en jurisprudentie van belang zijn bij het bepalen of er sprake is van voortgezet gebruik. Dit hoofdstuk wordt geschreven vanuit juridisch perspectief, in de andere hoofdstukken van deze handreiking wordt het begrip voortgezet gebruik praktisch toegelicht.

Wanneer er geen sprake is van voortgezet gebruik zal er bij milieustraten sprake zijn van een afvalstof. In algemene zin kan daarnaast nog sprake zijn van een bijproduct (art. 1.1, lid 4, Wet milieubeheer (hierna 'Wm')) of van einde-afval (art. 1.1, lid 6 Wm). Deze situaties worden in deze handreiking buiten beschouwing gelaten, ook omdat deze situaties niet of heel sporadisch zullen voorkomen bij milieustraten. Meer informatie over bijproduct en einde-afval is te vinden in de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#).

Voortgezet gebruik kan van toepassing zijn op allerlei situaties waarin materialen vrijkomen of ontstaan, maar die in elk geval niet ontstaan bij productieprocessen of na handelingen van nuttige toepassing met afvalstoffen. Anders dan bij de bijproductstatus of de einde-afvalstatus, is er in de Wm geen specifieke bepaling opgenomen voor voortgezet gebruik. Voortgezet gebruik kan gezien worden als het 'vangnet' voor situaties waarin bijproduct en einde-afval niet van toepassing zijn, maar waarin toch duidelijke indicaties zijn dat het niet om een afvalstof gaat.

Voortgezet gebruik is een term voor materialen die geschikt zijn om gebruikt te worden voor hun oorspronkelijke functie (hergebruik), een andere functie (ander gebruik) of een nieuwe functie (eerste gebruik). Voor meer informatie wordt verwezen naar de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#) en paragraaf 2.1 van deze handreiking.

De beoordeling of er sprake is van een afvalstof of een niet-afvalstof, zoals beschreven in deze handreiking, is voor toepassingen in Nederland en op basis van in Nederland geldende wet- en regelgeving.

Zich ontdoen van

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna 'HvJ EU') heeft geoordeeld dat de term 'zich ontdoen' in de definitie van een 'afvalstof' (art. 1.1, lid 1 Wm) bepalend is voor de reikwijdte van het begrip afvalstof. In de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#) wordt de jurisprudentie van het HvJ EU hierover beschreven. Op basis van de definitie van het begrip afvalstof kan in beginsel elk materiaal een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan ontdoet, wil ontdoen of moet ontdoen. De beoordeling of sprake is van een afvalstof of een niet-afvalstof ('zich ontdoen') moet steeds plaatsvinden op basis van alle feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de tweeledige doelstelling van de [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#):

- Milieubescherming: bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen;
- Efficiënt grondstoffengebruik: beperking van de gevolgen in het algemeen van het gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan.

Uit de jurisprudentie volgt dat materialen waarvoor een (milieuhygiënisch verantwoorde) toepassing beschikbaar is en/of waarvoor de afnemer betaalt, nog steeds afvalstoffen kunnen zijn. Het bestaan van een reguliere afzetmarkt en een normale commerciële prijs, zijn wel een indicatie dat geen sprake is van een afvalstof. De intentie van de oorspronkelijke houder, in dit geval de persoon die materialen afgeeft aan de milieustraat, is van belang om te bepalen of er sprake is van een afvalstof.

Een voorbeeld van 'zich niet ontdoen' en van voortgezet gebruik, biedt de [uitspraak huiskamerinzameling](#). De kleding die in deze zaak werd ingenomen werd bij afgifte gecontroleerd op de mogelijkheid voor hergebruik. Uit de uitspraak volgde dat de beoordeling op de mogelijkheid van hergebruik essentieel is. Zonder deze controle is er bij inzameling (via containers) wel sprake van een afvalstof. Daarnaast is de intentie van de oorspronkelijke houder van belang. In deze casus was de intentie van de oorspronkelijke houders doneren aan liefdadigheidsinitiatieven waar de kleding een tweede leven krijgt. Hierdoor oordeelde de Raad

van State dat er geen sprake is van afvalstoffen, maar van materialen die weer kunnen worden hergebruikt of als grondstof kunnen dienen.

Om te beoordelen of er sprake kan zijn van voortgezet gebruik moet getoetst worden aan de toetsingsgronden van voortgezet gebruik. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de toetsingsgronden voor voortgezet gebruik.

4. Toetsingsgronden voor voortgezet gebruik

Om te beoordelen of sprake is van voortgezet gebruik moet getoetst worden of het materiaal voldoet aan de definitie van afvalstof van artikel 1.1, lid 1 Wm. Ter verduidelijking van deze afvaldefinitie, en om te beoordelen of er sprake is van voortgezet gebruik, wordt gekeken naar de toetsingsgronden 'zeker', 'rechtmatig' en 'voldoende hoogwaardig' gebruik. Een uitgebreidere uitleg over ieder van deze toetsingsgronden is te vinden in de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#). Deze toetsingsgronden zijn uitgewerkt in de 'checklist toetsingsgronden voor voortgezet gebruik' in paragraaf 4.1. In paragraaf 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 wordt uitleg gegeven over de verschillende toetsingsgronden.

4.1 Checklist toetsingsgronden voor voortgezet gebruik

De onderstaande checklist is een praktische vertaling van de toetsingsgronden 'zeker', 'rechtmatig' en 'voldoende hoogwaardig' gebruik. De checklist dient als hulpmiddel voor milieustraten om de juiste vragen te doorlopen om te voldoen aan de toetsingsgronden.

1. Het gebruik van het materiaal in kwestie is **voldoende zeker**:
 - a. Er is een schriftelijke overeenkomst of een intentieverklaring waaruit blijkt dat er een concrete afnemer is voor het materiaal. Deze afnemer heeft de intentie en is in staat om het materiaal te gebruiken voor de voorgenomen toepassing. De voorgenomen toepassing kan zowel het hergebruiken als een 'ander gebruik' van het materiaal betreffen.
 - b. Het materiaal is geschikt om (opnieuw) gebruikt te worden en er is een bestaande markt voor het materiaal.
Het materiaal voldoet (eventueel na een eenvoudige handeling of reparatie) aan dezelfde specificaties als andere vergelijkbare producten op de markt. Indien een materiaal wordt ingezet voor een 'ander gebruik' moet het materiaal voldoen aan de specificaties van het soort product waarin het materiaal wordt veranderd.
 - c. Er wordt voldaan aan de voorwaarden voor opslag en levering van het materiaal.
2. Het gebruik van het materiaal is **rechtmatig**:
 - a. Het materiaal voldoet aan alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
 - b. Het materiaal voldoet aan eventueel geldende private normen.
 - c. De voorgenomen toepassing van het materiaal heeft geen overwegend negatief effect op het milieu en/of de menselijke gezondheid.
3. Het gebruik van het materiaal is **voldoende hoogwaardig**:
Voortgezet gebruik op de milieustraat is altijd voldoende hoogwaardig.

Indien alle bovenstaande punten van toepassing zijn, is sprake van voortgezet gebruik voor het betreffende materiaal. Als niet alle bovenstaande punten van toepassing zijn, of als er onduidelijkheid bestaat over of een punt van toepassing is, is er geen sprake van voortgezet gebruik van het materiaal maar van een afvalstof (zie paragraaf 4.5).

In paragraaf 4.2, 4.3. en 4.4 wordt achtereenvolgens uitleg gegeven over: zeker gebruik, rechtmatig gebruik, en voldoende hoogwaardig gebruik. Deze paragrafen bieden ondersteuning om bovenstaande checklist verder te specificeren voor de desbetreffende milieustraat.

Om te zorgen dat bovenstaande punten van toepassing kunnen zijn, moet de milieustraat zijn zaken administratief op orde hebben. Zo is het voor punt 1b nodig dat de milieustraat een overzicht heeft van de materiaalsoorten waarvoor schriftelijke afspraken zijn gemaakt voor afname. Medewerkers van de milieustraat kunnen hierdoor in één oogopslag zien of er een concrete afnemer is voor een materiaal. Daarnaast is het voor de punt 1c nodig dat er een lijst aanwezig is van de materiaalsoorten waarvoor de milieustraat geschikte tijdelijke opslagmogelijkheden beschikbaar heeft. Het is belangrijk dat deze lijst up-to-date blijft zodat de maximale opslaghoeveelheden van materialen niet overschreden worden. Controleren of de punten over rechtmatigheid (2a, 2b en 2c) van toepassing zijn, kan ingewikkeld zijn. Het is daarom aan te raden om aan de hand van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, private normen en milieu en gezondheid risico's, een lijst op te stellen met controlepunten waarop specifieke materialen gecontroleerd moeten worden. De voorbeelden en toelichting in paragraaf 4.3 kunnen ondersteuning bieden bij het opstellen van deze lijst.

Het is belangrijk dat milieustraten daarnaast een praktisch hulpmiddel opstellen ter ondersteuning van medewerkers die zich bezighouden met de beoordeling van voortgezet gebruik of afval. Denk bijvoorbeeld aan een afvinklijst met daarop enkel de soorten materialen die worden geaccepteerd, met de specificaties waaraan moet worden voldaan. Bij het opstellen van dit hulpmiddel moet rekening worden gehouden met alle toetsingsgronden van voortgezet gebruik.

4.2 Toetsingsgrond zeker gebruik

De eerste toetsingsgrond om te bepalen of sprake is van voortgezet gebruik is dat het gebruik zeker moet zijn. Met zeker gebruik wordt bedoeld dat het voorgenomen gebruik van het materiaal niet enkel mogelijk is, maar ook voldoende zeker en dat het materiaal ook geschikt is voor het voorgenomen gebruik.

Het is voldoende zeker dat het materiaal dat afgegeven wordt bij een milieustraat gebruikt gaat worden als (cumulatief):

1. Een concrete afnemer de intentie heeft en in staat is om het materiaal te gebruiken voor een voorgenomen toepassing. Die intentie moet blijken uit een schriftelijke overeenkomst of een intentieverklaring die voldoende bepaald en concreet omschreven is .
2. Het materiaal geschikt is om (opnieuw) gebruikt te worden en er een bestaande markt is voor het materiaal.
3. Voldaan wordt aan de voorwaarden voor opslag en afzet van het materiaal.

Toelichting Ad 1.

Of het bij afgifte van een materiaal voldoende zeker is dat een materiaal daadwerkelijk gebruikt zal worden, is onder andere afhankelijk van de context waarin het materiaal wordt overgedragen. Zo moet het de intentie van de houder zijn dat het materiaal voor een specifieke toepassing (opnieuw) gebruikt wordt en dat het materiaal hiervoor geschikt is. Als het gebruik van een materiaal zeker is, ontstaat er geen last voor de houder om zich van het materiaal te ontdoen.

Een ander belangrijk aspect van de zekerheid van het gebruik van een materiaal, is of er een afnemer is die de intentie heeft en in staat is om het materiaal te gebruiken voor de voorgenomen toepassing. Dit moet onder andere blijken uit vastgelegde schriftelijke afspraken. De intentie mag niet vrijblijvend zijn om van voldoende zeker gebruik te kunnen spreken. Voor een milieustraat, die materiaal afneemt voor voortgezet gebruik, betekent dit dat er afspraken moeten zijn gemaakt die ervoor zorgen dat een materiaal uiteindelijk gebruikt zal worden voor de beoogde toepassing.

Milieustraten moeten bijhouden met welke partijen en voor welke materiaalsoorten (denk hierbij bijvoorbeeld aan kleding, boeken, elektrische en elektronische apparaten (hierna: 'EEA') en meubels) er schriftelijke afspraken zijn gemaakt voor afname. Dit moet worden meegenomen in de individuele beoordeling of er in een specifieke casus sprake is van voortgezet gebruik of een afvalstof. Als er voor een materiaalsoort geen schriftelijk afspraken zijn gemaakt voor afname kan er sprake zijn van een afvalstof.

Toelichting Ad 2.

Of een materiaal geschikt is voor gebruik is onder andere afhankelijk van het soort materiaal en van de kwaliteit daarvan. Voor hergebruik moet het duidelijk zijn dat het materiaal geschikt is om op dezelfde manier toegepast te worden. Dit kan worden gedaan door aan te tonen dat het materiaal voldoet aan dezelfde specificaties als andere (vergelijkbare) producten op de markt. Zo geldt voor een stoel die wordt gedoneerd aan een milieustraat dat de kwaliteit van de stoel vergelijkbaar moet zijn met die van andere stoelen op de markt. Denk hierbij aan de stevigheid en hiermee veiligheid van het voorwerp, evenals aan de afwezigheid van (niet herstelbare) beschadigingen en verontreinigingen. Voor het anders gebruiken van een materiaal moet duidelijk zijn dat het materiaal geschikt is om te worden gebruikt voor de beoogde toepassing. Hierbij moet het materiaal (eventueel na een eenvoudige handeling) voldoen aan de specificaties van de productgroep waarin het materiaal veranderd wordt.

Het kan voorkomen dat materialen (herstelbare) beschadigingen, verontreinigingen of defecten hebben. Of dat materialen een andere functie krijgen (herbestemmen/ander gebruik). Deze

materialen kunnen onder voorwaarden ook geaccepteerd worden. Een voorwaarde hiervoor is dat er schriftelijke afspraken zijn dat de materialen door de milieustraat zelf of door derden worden hersteld, gerepareerd of geschikt gemaakt voor ander gebruik voordat deze naar de verkoper gaan. Het is ook mogelijk dat een afnemer zelf de materialen herstelt, repareert of geschikt maakt voor ander gebruik. Ook dan moeten hier schriftelijke afspraken over gemaakt zijn. Het repareren van sommige materialen is aan extra regelgeving gebonden, bijvoorbeeld in geval van elektrische en elektronische apparatuur. Partijen die dergelijke materialen willen repareren moeten aan de geldende regelgeving voldoen (zie paragraaf 4.3 voor meer informatie).

Daarnaast is de zekerheid van het gebruik van het materiaal afhankelijk van of er een solide markt bestaat voor het materiaal. Zo moet het materiaal (eventueel na een eenvoudige handeling) geen negatieve marktwaarde hebben. Dit betekent dat er bij afgifte van een materiaal aan een milieustraat geen geld hoeft te worden betaald aan de milieustraat. Ook is het mogelijk dat beoogd wordt om een handeling uit te (laten) voeren om de financiële waarde van de materialen te verhogen. Denk hierbij aan handelingen als reparatie, verven, reinigen of anders gebruiken van het materiaal. Het materiaal moet onder gunstige omstandigheden geëxploiteerd of verhandeld worden⁵.

Toelichting Ad 3.

Materialen mogen tijdelijk worden opgeslagen voordat de levering door de houder plaatsvindt, of voordat de materialen door een afnemer worden gebruikt. Het is hierbij belangrijk dat de materialen gescheiden worden opgeslagen, op een manier die niet ten koste gaat van de kwaliteit van de materialen.

Om te beoordelen of aan de toetsingsgrond zeker gebruik is voldaan, is de hoeveelheid van het opgeslagen materiaal, evenals de duur van de opslag van belang. Bij langdurige opslag komt de vraag aan de orde of het gebruik voldoende zeker is. Milieustraten moeten bij afname van materiaal voor voortgezet gebruik daarom zorgen dat materiaal niet voor onbepaalde tijd en in grote hoeveelheden⁶ wordt opgeslagen. Bij de acceptatie van materialen dient de verkoopbaarheid beoordeeld te worden om onverkoopbare voorraad te voorkomen. Om deze reden moeten er concrete afspraken worden gemaakt over de frequentie van de levering aan (of het ophalen van het materiaal door) de afnemer. Hierbij moet rekening worden gehouden met de opslagcapaciteit. Het is aan te raden dat de materialen maandelijks of uiterlijk één keer per half jaar worden opgehaald.

4.3 Toetsingsgrond rechtmatig gebruik

De tweede toetsingsgrond om te bepalen of sprake is van voortgezet gebruik is dat het voorgenomen gebruik van de materialen rechtmatig is.

De toetsingsgrond rechtmatig gebruik houdt in dat het voorgenomen gebruik:

1. Voldoet aan alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
2. Voldoet aan eventueel geldende private normen.
3. Geen overwegend negatief effect heeft op milieu en/of de menselijke gezondheid.

Toelichting Ad 1.

Betreffende de wet- en regelgeving moet het materiaal voldoen aan de relevante Europese en Nederlandse wetgeving. Het gebruik van een materiaal voor een bepaalde toepassing kan op grond van de geldende (product)wetgeving verboden zijn, of aan andere beperkingen of voorwaarden verbonden zijn. Voorbeelden hiervan zijn de Europese REACH- en de POP-verordening:

- REACH staat voor de Verordening voor Registratie, Evaluatie, Autorisatie van Chemicaliën ([REACH, 1907/2006](#)). REACH is van belang wanneer materialen met chemische stoffen worden geïmporteerd, in de handel worden gebracht, geproduceerd of gebruikt in de Europese

⁵ Zie Shell (HvJ 12 maart 2013, zaken C-241/12 en C-242/12, [ECLI:EU:C:2013:821](#)) en Porr bau (HvJ 17 november 2022, zaak C238-22, [ECLI:EU:C:2022:497](#)).

⁶ Artikel 3.185, derde lid, onder 1 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) gaat uit van de opslag van sier- en gebruiksvoorwerpen tot maximaal 6000 m².

Unie. Voor stoffen uit bijlage XVII van REACH gelden voorwaarden en beperkingen en kunnen concentratiegrenzen zijn gesteld voor materialen die op de markt worden gebracht.

- [De POP-verordening \(2019/1021\)](#) bevat specifieke verplichtingen voor zogenaamde persistente organische verontreinigende stoffen (POP's). POP's zijn toxische stoffen die moeilijk afbreken en over een lange afstand getransporteerd kunnen worden via lucht en water. Bij voortgezet gebruik moet aan bijlage I van de verordening worden voldaan.

Andere Europese stoffenkaders waarmee rekening gehouden moet worden zijn onder andere de [kwik-verordening \(2017/852\)](#), de [ozonlaag afbrekende stoffen verordening \(2024/590\)](#) en de F-gassen verordening [gefluoreerde broeikasgassen \(2024/573\)](#). De [Verordening algemene productveiligheid \(2023/988\)](#) is ook van toepassing op tweedehands producten. Op basis van hem ter beschikking staande informatie moet worden nagegaan of een product voldoet aan de algemene veiligheidseisen. Het voortgezet gebruik van materialen die stoffen bevatten die op grond van deze verordeningen niet op de markt aangeboden mogen worden, is niet rechtmatig. Daarnaast is er wetgeving voor bepaalde categorieën producten, zoals voor bouwproducten, EEA en speelgoed. Wanneer een milieustraat materiaal afneemt voor voortgezet gebruik, moet voor die specifieke materiaalgroep worden nagegaan of en zo ja, welke publiekrechtelijke (product)wetgeving op een bepaald materiaal van toepassing is. Een voorgenomen toepassing van een materiaal dat een stof bevat die niet in de handel mag worden gebracht, kan niet rechtmatig zijn.

In geval een materiaal overeenkomstig de beoogde toepassing gebruikt wordt (hergebruik), dan geldt in veel gevallen nog dezelfde wet- en regelgeving. Dit kan anders zijn als het gaat om oudere materialen. Zo bevatten oude koelkasten bijvoorbeeld stoffen die niet meer voldoen aan de huidige wet- en regelgeving (zie het voorbeeld in het onderstaande kader). Als een materiaal niet overeenkomstig de eerste beoogde toepassing gebruikt wordt (ander gebruik) is sprake van een nieuw product en moet het materiaal voldoen aan de relevante wet- en regelgeving voor de nieuwe beoogde toepassing. Daarnaast moet bij ander gebruik aandacht besteed worden aan de mogelijke verspreiding van stoffen. Ook bij het repareren of geschikt maken voor ander gebruik van materialen moet gelet worden of de materialen nog wel voldoen aan de van toepassing zijnde regelgeving.

Voorbeelden van materialen waarvan het voortgezet gebruik niet rechtmatig is (deze lijst is niet limitatief)

- Beeldbuizen, ook wel CRT en kathodestraal genoemd (vooral gebruikt in oude televisieschermen) – deze materialen voldoen inmiddels niet meer aan de huidige wet- en regelgeving. Het glas van de beeldbuizen kan lood bevatten, wat risico's kan meebrengen voor mens en milieu. Het voortgezet gebruiken van CRT-beeldbuizen is daarom niet rechtmatig. Dit gaat niet op voor moderne televisieapparaten.
- Asbesthoudende materialen – deze materialen komen per definitie niet in aanmerking voor voortgezet gebruik, maar soms kan het lastig zijn om te beoordelen of een product asbest bevat of niet. Onder andere:
 - oude (kinder)gasmaskers inclusief de filterbussen bevatten vaak asbest en zijn daardoor niet geschikt voor voortgezet gebruik.
 - boilers die voor het jaar 2000 geproduceerd zijn kunnen asbest bevatten als isolatiemateriaal en zijn daardoor niet geschikt voor voortgezet gebruik.
- Oude koelkasten en vriezers – deze materialen kunnen synthetische koudemiddelen bevatten als (H)CFK's en HFK's. Voor deze koudemiddelen gelden direct werkende Europese verordeningen met voorschriften die gericht zijn op het beschermen van het milieu. Het voortgezet gebruiken van oudere koelkasten en vriezers is daarom niet in alle gevallen rechtmatig.
- Kwikhoudende materialen – kwik is een zeer giftige stof die een gevaar vormt voor de volksgezondheid en het milieu, daarom zijn er maatregelen en voorwaarden vastgesteld voor kwik en kwikhoudende producten in de kwik-verordening.
 - Vroeger werd er vloeibaar kwik gebruikt in thermometers en barometers. Het voortgezet gebruik van kwikhoudende thermo- en barometers is niet rechtmatig.
- Verbruiksmaterialen; bijvoorbeeld materialen die een houdbaarheidsdatum hebben als cosmetica, en alle huishoudchemicaliën, gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Toelichting Ad 2.

Naast productwetgeving kunnen ook private normen van toepassing zijn op een bepaald type materiaal. Private (of privaatrechtelijke) normen zijn het resultaat van een overeenkomst volgens burgerlijk recht tussen twee of meer partijen. Normen zijn afspraken over bijvoorbeeld een product, dienst of over te volgen procedures. Belanghebbende partijen maken deze afspraken in principe vrijwillig, maar het kan zijn dat normen door één of meer privaatrechtelijke partijen bindend voor alle belanghebbenden verklaard worden. Omdat materialen die via voortgezet gebruik op de markt komen gelijkwaardig moeten zijn aan soortgelijke nieuwe producten, moeten deze materialen ook aan de geldende private normen voldoen. Normen die belangrijk kunnen zijn voor het voortgezet gebruik van bepaalde materialen zijn de NEN-, CEN-, CENELEC- en de ISO-normen.

Elektrische en elektronische apparaten (EEA)

EEA kunnen gevaarlijk zijn omdat er schadelijke stoffen in kunnen zitten en vanwege elektrische spanning. Hierom is het repareren van EEA aan extra regels gebonden, namelijk de [Regeling Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur](#) (RAEEA). Daarnaast is voor sommige handelingen aan (A)EEA is een geldige Cenelec conformiteitsverklaring (voorheen een WEEELABEX certificaat) verplicht.

Het schoonmaken, testen, repareren en opknappen van elektr(on)ische apparatuur is toegestaan zonder Cenelec certificaat. Maar voor het kannibaliseren (onderdelen verwijderen met de bedoeling deze in te zetten bij reparatie van andere apparaten), demonteren van bruikbare onderdelen en slopen van apparaten is mogelijk wel een Cenelec certificaat nodig. Het [stroomschema van de ILT](#) geeft meer informatie betreffende de handelingen waarvoor wel of niet een Cenelec certificaat noodzakelijk is.

Ook moet voor apparaten rekening gehouden worden met de [Regeling gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparaten](#). In deze regeling wordt ook reparatie voor hergebruik geregeld.

Andere voorwerpen en apparaten, die geen elektr(on)isch afval betreffen, mogen in principe wel gedemonteerd worden met het oog op het hergebruiken van onderdelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor materiaal van metaal, hout, kunststoffen, textiel, papier, karton en verbindingstukken.

Toelichting Ad 3.

Als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving kan in de meeste gevallen al gesteld worden dat er geen sprake is van ongunstige effecten op mens en milieu. Bij de beoordeling of een materiaal geschikt is voor voortgezet gebruik moet echter altijd aandacht zijn voor eventuele ongunstige effecten op milieu en de menselijke gezondheid. Zeker wanneer het materiaal mogelijk bepaalde zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) of, als gevolg van het eerste gebruik, ziekteverwekkende organismen kan bevatten. Als het voortgezet gebruik van een materiaal risico's met zich meebrengt voor het milieu of de menselijke gezondheid, is het gebruik niet rechtmatig.

4.4 Toetsingsgrond voldoende hoogwaardig gebruik

De derde toetsingsgrond om te bepalen of sprake is van voortgezet gebruik is dat het zeker is dat de materialen voldoende hoogwaardig zullen worden gebruikt. De toetsingsgrond 'voldoende hoogwaardig gebruik' houdt in dat het voorgenomen gebruik wenselijk is vanuit grondstoffenefficiëntie. Of het voorgenomen gebruik voldoende hoogwaardig is, moet getoetst worden aan de afvalstoffenhiërarchie uit de Kra, zoals geïmplementeerd in artikel 10.4 Wm, en de nadere uitwerking daarvan in het LAP3.

Voortgezet gebruik zal in principe altijd voldoen aan de toetsingsgrond 'voldoende hoogwaardig gebruik', tenzij er sprake is van verplicht verwijderen, maar dit moet bij rechtmatigheid dan ook al duidelijk worden.

Toelichting

Ook wanneer een materiaal in beginsel zeker en rechtmatig kan worden gebruikt, kan de betrokken toepassing toch niet optimaal zijn voor de bescherming van hulpbronnen. Hierom moet getoetst worden aan de afvalstoffenhiërarchie en LAP3 en CMP.

Voortgezet gebruik zorgt dat materialen die geschikt zijn om opnieuw te gebruiken geen afvalstoffen worden. Omdat het voorkomen van afval bovenaan de afvalhiërarchie staat, zal het in de praktijk niet bij milieustraten voorkomen dat een andere wijze van verwerking vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie hoogwaardiger is. Voortgezet gebruik is daarom voldoende hoogwaardig als het aankomt op de bescherming van hulpbronnen.

4.5 Geen voortgezet gebruik

Voortgezet gebruik is alleen mogelijk als het beoogde gebruik zeker, rechtmatig en voldoende hoogwaardig is. Als het doorlopen van de toetsingsgronden negatief uitvalt, dan is bij de overdracht van de materialen aan de milieustraat in de regel sprake van een afvalstof en moet worden voldaan aan de afvalstoffenwetgeving. Bij twijfel of wel aan alle toetsingsgronden van voortgezet gebruik wordt voldaan, moet vanwege het voorzorgsbeginsel worden uitgegaan van een afvalstof. Wel kan in een later stadium de afvalstatus weer vervallen (zie hiervoor de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#) over einde-afval).